1876. VIII. évfolyam. 210. szám. Csütörtök, október 26.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „függetlenségi párt" közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve:

Egy évre 10 frt — kr. Negyed évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám — „ 10 „

Előfizetési pénz s minden közlemény: FŐ-PIACZ, VECSEY-HÁZ FÖLDSZINT a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.

Előfizethetni helyben:

TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSÁTHY KÁROLY könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

Hirdetési díj:

Öthasábos petitsorért 5 kr.

Nagyobb terjedelmű, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.

Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.

„Nyilt-tér"-en megjelenő közlemény öthasábos petit sora 15 kr.

Nev- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugyszintén kéziratok sem adatnak vissza.

M. N. MÚZEUM KÖNYVTÁRA

Debreczen, október 26.

Azon nagyszerü győzelmek, melyeket a török hadsereg az összes oroszszerb haderő felett vivott, s melyet most az egyszer Belgrádban sem tagadnak, erős befolyást gyakorolnak arra nézve, hogy az oroszok a fegyverszünet vagy a háboru egész erővel való kitörése érdekében történő müveleteket siettessék. Az ellenállhatlan császári hadoszlopoknak nem lehet orosz részről megengedni, hogy a meglepő erélylyel kierőszakolt győzelmeket tovább folytassák, és a szerb-orosz harcztéri kudarczokat többekkel szaporitsák.

Erős viták tárgyát képezte és képezi maig is azon kérdés, hogy a hatalmak egyike s másika, hova és melyik részre fog csatlakozni. A találgatások és feltevések azonban csak növelik és fokozzák az aggályos kételyt, mely egész Európában zsibbasztó hatást gyakorol az emberi kedélyekre. És ez a kétes, borongós helyzet nem is nyerhet addig tisztán átlátszó kidomborodást, mig az oroszok nyilt fegyveres invásiója kezdetét nem veszi a török tartományokba. Csak akkor és nem elébb fog ütni az álczák eldobásának órája.

A felől már a török porta teljesen tisztában lehet, és van is, hogy belföldi ellenségein kivül Oláh, Görögországokat is fegyveres ellenei közé számithatja. — Mert egy olyan államocska, mint Oláhország, mely békés napjaiban is pénzügyi nyomoraival küllődött, nem tehette azt komoly biztatás nélkül, hogy hadai mozgósitása czéljából oly költségeket tegyen, melyeket üres kincstára bizonyára meg nem birna, hacsak valami titokzatos pénzforrást nem nyitott volna számára hatalmas biztatója és szövetségese. Az is világos, hogy egy hosszasb tartamu fegyveres, háborus lét okozta költségeket, későbben sem tudhatna megtériteni, hacsak kis birodalma kiterjesztésének reménye nem lebegne szemei előtt. És e tekintetben ne ringassa magát senki azon csalfa hitben, hogy a románok előtt talán holmi Duna torkolat, s valami Dobrudzsa-féle kárpótlás lebeg. Az ilyen nekibiztatott kis államok a muszkákkal a hátuk mögött, vakmerőbbek követeléseikben, mint egy tekintélyes, nagynak hiresztelt hatalom. Dákorománia leendő királyáról aligha sokat mondunk, ha felteszszük, miszerint magasra törő eszméinek határa a Tisza folyóig kiterjed. Ezt a feltevést korántsem azért koczkáztatjuk, hogy a megszeppenésnek veszélyes magvát szándékoznók a népben elhinteni, mert a nép ha szinte „Hannibal ad portas" volna is, annyira közömbösen, annyira fásultan tekinti a roppant mérvü európai mozgalmakat, hogy ha csak valami különös csudás esemény meg nem rázza, a napi nyomor küzdelmének kinai közt, azt mondja, hogy történjék bármi, nem bánja, mert sorsa már a jelenleginél rosszabbra nem fordulhat. Hanem elmondtuk e feltevésünket a románok felől azért, mert a kitörő háboru minden apró-cseprő előzménye arra mutat, hogy birodalmunk közvetlen közelében mérges elemekből királyságok készülnek alakulni, s a királysághoz birodalom is kell, s ha nincs hát csinál a fegyver és az ármány.

A tőlünk kissé tavolabb eső, s minket épen közvetlenül nem érdeklő Görögország se csinál már titkot háborus hajlamaiból. Lázas népgyülésekkel igyekeztek kormányukra hatni, hogy az siettesse a görög nép nagymérvü felszerelését, megis ajánlfattak a drachmák, hatalmas összegekben, s a hadak behivása, felszerelése már nagyban keresztül vitetett és vitetik, ugy hogy szárazon és vizen megfogják kezdeni a támadást, mihelyest arra nézve a szentpétervári jelszó megérkezik. Kándia szigetének birása, továbbá Epirus és Thessália annectálásának reménye erős lüktetésben tartja a görög sziveket. Ezek tehát már biztos ellenségül ismertetnek a porta által, s bölcsen tudja, hogy az orosz álcza elvetése pillanatában a jelzett oldalak felől, tüzes támadásra lehet készen.

Hanem hát barátai lesznek-é? s ha igen, kiket fonhat bele, mint jól illatozó virágokat a barátság koszorujába?

A töröknek nagyon sok barátja van Európában, ha a népeket és nemzeteket vesszük számba, de mostani viszonyai közt Európának még nem látszanak az illető kormányok valami élénken törődni a nép véleményével. Németország népe, kormányának a muszkákkal történő egyutu szándéklatait korántsem kiséri megnyugvással, sőt tekintélyes lapok csaknem dühös kitöréseket engednek meg maguknak, különösen hangsulyozván azt, hogy Németország semmikép sem egyezhetik bele abba, hogy a Duna muszka folyóvá változzék, sat.

Magyarország közvéleménye ismeretes, pártkülömbség nélkül, nyiltan, határozottan rokonszenvez azon török nemzettel, a mely keresztény alattvalóinak olyan reformokat akar biztositani, a milyet, mint Mithad basa mondá, a muszkák századok mulva sem fognak alattvalóik számára megengedni. De a kormány e tárgybani intentiói, szándoklatai előttünk teljesen ismeretlenek.

Még ez ideig a bécsi és budapesti kormány körökből kiszivárgó hir, az ugynevezett: „semlegesség" vesszőparipáján nyargalózik.

Csak Anglia az a bátor hatalom, mely ha szinte a sok fondorlatokkal szemben, egészen nyilt kártyával nem játszhatik is, de azért nagyon jól tudjuk, hogy a Besika öbölben minden perczben csatára készen áll 15 hajóból álló hada, s hogy legkisebbé sem fogja meglepetés érni, arról kezesik azon zajtalanul végrehajtott hadikészülődés, melyet Máltában és Gibráltarban végrehajtottak. Temérdek hadi és élelmi szerek halmoztattak fel nevezett helyeken, s ha majd kincstára zárainak megnyitására is elérkezettnek véli a pillanatot, a török birodalomban gomba módra fognak keletkezni oly hadtestek, melyek egyátalában nem lesznek holmi szedett-vedett gyülevész légiókhoz hasonlithatók.

Irhatnak az angol lapok sok bohókás dolgokat arról, hogy mentére fogják hagyni a török eseményeket s hogy Anglia is semleges fog maradni stb, de arra komoly ember nem épit várakat, mert az angolok némi álcza viselése, teljesen indokolt a többi hatalmak furfangoskodásaival szemben.

A török porta ezelőtt se tett, de ezután sem fog tenni egyetlen lépést sem a politika sikamlós jegén, a nélkül, hogy elébb Sir Elliot tanácsát meg nem hallgatná, s mig ezt teszi, nem félhet tőlle, hogy régi barátja és hü szövetségese a multakból, hátat forditson neki, ha — mondjuk — néha egy kis félrevezető hangot fujnak is Albionból, a hir trombitájával. Az angolok nem barátai a sok beszédnek, a nagy lármának, s épen azért mi meleg emlékezetben tartjuk Lord Derbynek szeptember 11-én mondott eme szavait: „Nagy hiba volna, ha cserben hagynók a törököket!"

— **A legközelebb** mult napokban irja az U-k egy teljesen szavahihető s imerősünk Baziásnál egy Deligrádból visszatérő orosz tiszttel jött össze. Mi természetesebb, minthogy kölcsönös megismerkedés után a szerbtörök háboru, lett a beszélgetés tárgya. Oroszunk egész kiméletlenül nyilatkozott Szerbia és népe felől, mint mely nem képes megérteni a jelenlegi harez nagy célját (!) s nem csak maga vonakodik a harczba menni, hanem már nyiltan is kifejezést mer annak adni: hogy miért csinál Oroszország az ö nyakukra erővel háborut, mikor Szerbiának a háború előtt semmi baja, sőt jó dolga volt. Egész felháborodással beszélte oroszunk azt is, hogy Szerbia már a hadsereget sem akarja vagy tudja fizetni s ha Csernajeff nem volna, ki most már maga látja el a katonákat pénzzel, a háborúnak régen vége volna Lenéző megvetéssel nyilatkozott orosz hősünk a szerb katonákról is, nem győzvén azok poltronságát eléggé jellemezni. Csak egy vezényszót ismernek, mondá, s ez a „Natrag." A „Napred"-et nem akarják érteni s ha előre vezényeltetnek, akkor az oroszoknak előbb ellenök kell forditani fegyvereiket, külömben az első török ágyuszóra megfutamodnak. Hogy a hadi szolgálat alól kibujhassanak önmagukat teszik harczképtelenekké, közönségesen bal tenyerüket lövik vagy szurják keresztül maguk, hogy a fegyvert ne tarthassák s ez a férfiatlan öncsonkitás már oly nagy mérvet ölt, hogy minden 100 szerb harczképes egyénből legalább is 30 ily önokozta sebesült.

— **A képviselőház** pénzügyi bizottsága ülésében az állami számvevőszék költségvetését vette először tárgyalás alá. Hegedüs előadja, hogy 1870. óta több megtakaritás volt ugyan a számszéknél, de ennek berendezése még most is igen luxuriosus. A főszámtanacsosok s számvizsgálók számát s fizetését igen nagynak tartja. Gajzágó Salamon állami számvevőszéki elnök szemben a kötelességekkel, melyeket a törvény a számvevőszékre ruház, nem érti, miként lehet a számszék berendezését luxuriosusnak mondani. Nem a számtanácsosok, hanem a számtisztek kevesbithetők, mert oly tisztviselők szükségesek, kik a közigazgatás minden ágában jártasak. A monarchia többi számvevőszékeivel e számszék ninden tekintetben, még takarékosság tekintetében is kiállja a versenyt. Állami főkönyvet csak a magyar számvevőszék vezet, a nyugdijazásokat s államadósságokat csak ez ellenőrzi; a többi számvevőszékek csak egy részletes kimutatásból csinálnak zárszámadást, a magyar minden egyes tételt megvizsgál; amazok nem gondolnak az államvagyonnal; a miénknek ez is sok munkát okoz. Ez okokból nem képes ma a személyzet reductióját ajánlani. Megjegyzi, hogy a mint eddig egy uj hivatalnokot sem nevezet ki, ugy ezután is minden lehető megtakaritást kész keresztül vinni. Wahrman, mig a számszéket szervező törvény nem lesz megalkotva, nem itélheti meg, vajjon sok-e, vagy nem a személyzet, de a kérdéses törvény megalkotásáig megszavazza az előirányzatot. Megjegyzi, hogy sok bajt elháritott, s sok jónak okozója volt a számszék szigoru ellenőrzése. Kifejezendőnek tartja a számszék rendezése iránti törvény megalkotásának sürgetését. Simonyi E. Az egész költségvetésben e tételt sajnálja legkevésbé, s elismerését nyilvánitja a szigoru ellenőrzés s a munka fölött, melyet a számszék eddig teljesitett. A számszék függetlenül, s a miniszteriumokkal bátran szembeszálva teljesité mindig feladatát. Nem osztja az előadó azon nézetét, hogy a számszék berendezése luxuriosus, tekintve a szolgálatokat, melyeket eddig tett, s az eredményeket, melyek tőle a jövőben várhatók. Inkább kerüljön többe a számszék, csak maradjon az eddigi szigoru ellenőrzés utján. Hegedüs előadó megjegyzi, hogy jelenleg ő sem proponál törlést, csak a jövőre óhajt a mi viszonyainknak inkább megfelelő berendezést. Helfy csodálkozik a fölött, hogy az előadó az egyes miniszteri tárczáknál nem hangsulyozta a takarékosságot. Ugy látszik, hogy — mint a kormány embere — minél szükebbre óhajtaná szoritni a számvevőszék ellenőrzését, mely eddig annyi üdvös eredményt létesitett. Óhajtaná, hogy a miniszteriumok is példát vegyenek a számszéktől, s számvevőségeiket aránylag hasonló takarékossággal rendezzék be. Somssich megjegyzi, hogy a mi megtakaritást a törvény keretén belül tehetett, a számvevőszék azt megtette: részéről meg van elégedve a számszék eddigi müködésével, s csak a végleges szervezési törvény megalkotását sürgeti. A bizotság megszavazza az előirányzatot s felhivja a számvevőszéket, hogy a végleges rendezés iránti törvényjavaslatot a törvénymegszabta uton mielőbb terjessze be. Gajzágó Salamon számvevőszéki elnök megjegyzi, — hogy a törvényjavaslatot már 2 év előtt beterjeszté; de a pénzügyi bizottság azt határozván, hogy „tekintettel a közigazgatás bekövetkezendő reformjára," dolgoztassék át, nem tudható, vajjon be van-e már fejezve e reform, s az átdolgozás, illetőleg beterjesztés azért nem történt eddig meg. Csengery az állam számviteli rendszerét már most megállapithatónak tartja. Trefort miniszter felszólalalására e kérdés bővebb megvitatása az általános budgetvitára halasztatott.

Látogatás Kossuth Lajosnál.*)

— Több közlemény. —

E lapnak olvasói előtt előbb be kell vallanom, hogy én, mint politikai iró „szélsőbaloldalinak" szerepelek. Azok közzé tartozom, kik Kossuth Lajosban törekvéseiknek leghatalmasabb támaszát, nem pedig akadályát és ellentétét látják. De biztosithatok mindenkit, a ki hajlandó lesz a pártállásból kedvező elfogultságra vagy vak hódolatra következtetni, hogy teljességgel nem állottam semmi képzelődésnek uralma alatt. Nem ugy léptem át a baraconei remetelaknak küszöbét, mint a tanitvány, ki a mester szavaira esküszik, sem mint a zarándok, a ki a hitnek és kinyilatkoztatásnak forrásához vél közeledni. Kossuth Lajosban egy óriás történelmi alakot látok, kinek neve elválalhatlanul össze van szőve hazánk legnagyobb, legdicsőbb és legkihatóbb forradalmával és a kinek hivatása, mint hiszem, még épen nincs befejezve. De épen ezért a nagy személynek tényei és szavai, multja és jelene előttem teljesen a birálat körébe esnek, sőt rendkivüli felelősség sulyával terhelvék épen azokkal szemben, kik onnét jelszavaikat meritik. A miért látni és ismerni ohajtottam: az a vágy volt, hogy jobban méltányolhassam és felfoghassam az egyéniséget, melyet még életében a mythosz varázsa vett körül. Az a magasztos kiváncsiság vezetett hozzá, mely a saisi ifjat Isis fátyolozott szobra előtt izgatta. Nagy elégtételt kell érezniök azoknak, — kik még ezt megtehették, s kik egy század törekvéseinek, egy nemzet végzetének megtestesülését szemtől szembe láthatták.

De ki fog megilletődés nélkül hasonló perczet bevárni? Ki kerülheti ki a mély megindulást oly alak előtt, ki az emberi sorsnak minden ellenkező polusát meghaladta. — fenn járt a legnagyobb magaslatokon és betekintett a legrémitőbb mélységekbe, tapasztalta a nagyságnak minden fényet és átkát, érezte a lángésznek minden gyönyörüét és szenvedéseit, szavának hatalmával feltétlenül uralkodott a nemzet milliói fölött és visszavonult a számüzetésnek és egyedüliségnek csöndjébe, a ki ma is nemzeteknek és földrészeknek csodálata és kétkedése, honfiainak tisztelése és gyülölete, a pártoknak rokonszenve és ellenszenve kisér; kinek jó és balsorsa legkifejezőbb jelvénye maradt a magyar nemzeti élet átalakulásainak?

Mikor a csöngetésre a kapun beboesátottak; Kossuthnak hü és elválhatlan kisérője Ihász Dániel ezredes vezetett a kerten keresztül Kossuth lakához, mely a kert hátterében fekszik. Menetközben láttam a lakás ajtójából kilépni egy magas férfiu alakját, fején nagy széles kalappal, mely alól csak a teljes, hófehér szakáll volt megkülönböztethető. Nekünk, oldalt kerülve egyenesen a kert fái közé tartott a mély gondolkodás tartásával, de csudálatos ruganyos járással, mely elpusztithatlan erőt és méltóságot látszott hirdetni. Hogyan kételkedhettem volna csak egy pillanatig is, hogy Magyarország volt kormányzója halad ottan? Ugy éreztem, mintha Magyarország történelmének muzsája harsonáival hirdetve járna előtte. Mégsem figyelmeztettem rá Ihászt, ki Kossuth kijövetelét észre nem véve, s a szobákba indult körülnézni. Szükségesnek találtam, hogy ne az első meghatottság pillanatában kelljen beszédbe ereszkednem vele. De hosszabbitani is kivántam azt az élénk benyomást, melyet alakjának első megtekintése reám gyakorolt.

A bibliai képek legmagasztosabbját láttam magam előtt. Ugy a mint ott járt a fák és virágok között, a fönséges és büszke tartás, a gyönyörü ösz fej beárnyalva a lombozat által és valami kifejezhetetlen melancholia, mely egész lényén a remeteszerü elhagyottságot és visszavonulást hirdette, hasonlóvá tették a hajdankor nagy prófétáihoz, a kik törhetlenül küzdöttek az igazságért és a kiknek az erdő lett számüzetési helyök, kik könyeiket és szenvedéseiket elvitték a Libanon czédrusai közé, és magukkal vitték az eszmét, a hitet, a jogot és reményt is, mintha ezeknek a magányban volna helyük és semmi közök nem lehetne az e m b e r i élet zajos vásáraihoz.

E lapban egyátalán nem lehet helye, hogy Kossuth Lajossal két izben órákig folytatott társalgásból, mely legnagyobb részben politikai tárgyak körül forgott és melyet reám nézve oly megtisztelővé épen a nagy számüzött nyilatkozásainak szabadsága és bizalmas fesztelensége tett — egyes részleteket előadjak. De a benyomásról akarok megemlékezni, melyet Kossuth megjelenése reám gyakorolt; a varázsról,— mely az ő egyéniségét körülfolya és azt hiszem, hogy ezzel minden magyar ember érdeklődésének teszek eleget. Mondottam, én nem állottam semmi oly képzelődés uralma alatt, mely a róla alkotott mythosszi képekből és az ő jelen politikai hivatásából meritené sugallatait. De nem hiszem, hogy a földrésznek valamennyi élő nagy férfia közül legyen egy is olyan, kinek személyes megjelenése, szava és modora gyulasztóbb hatással lehetne képzelmünkre és nálánál inkábbb felköltené a tisztelet lelkesedett rokonszenv és a csodálat érzelmeit. És ezt Kossuthról, mondom, ki az emberi élet végső mezőjén jár, hol csak az örökös hó és a kopár terméketlenség regióit szoktuk keresni, — Kossuthról ki már rajta áll a mult történelmi álványán, és hóditó tehetségeivel rég visszavonult a nyilvánosság szinpadáról.

Mezey Ernő.

(Folyt. köv.)

*) Ez érdekes czikket az „Életképek"-ből vettük át.

---

* **A MAGYAR FŐVÁROSBÓL. Gyulay Pál**ról elterjedt azon hir, hogy fekvő beteg, ez nem igaz, mert Gyulai előadásait az egyetemen

---

A „DEBRECZEN" TÁRCZÁJA.

A védtelenek.

Elbeszélés.

Irta: **Schwarcz Mária Zsófia.**

(44-ik folytatás.)

A kaland vége.

Másnap jókor reggel e következő levelet kapta Alva Hermantól:

— Alva! Lehetetlen volna leirnom mindazon érzelmeket, melyek ez éjszaka dultak keblemben. Önnek fellépése azon pillanatban, midőn Gerdával könnyelmüleg, a legszentebb érdekeket koczkára vetettük, — hasonlitott egy mentő angyaléhoz. Kell, hogy mint én — átélte légyen az ember ama borzasztó perczeket, hogy az ön lelkének magasztosságát egész nagyságában fölfoghassa. A körülmények azonban azt követelik, hogy ön nagylelküségét még messzebb, egy még magasb fokig ragyogtassa; mert különben csak az ellenbizonyitékokat döntötte meg, de nem némitotta el, egyszersmind a világ kárhoztató itéletét is. Mit öntől kérni bátorkodom, talán több, mint csekvési hatalma tenni képes. Meg fog ön nekem, hogy önt arámmá tevém, bocsájtani? — Lássa, én másképen nem cselekedhetek. Gerdát s magamat az ön feláldozásával menteni meg, lehetetlen volt — — — Gerdát elárulni, hasonlóképen. — — — Nem maradt tehát más ut és mód, mint azt tenni, a mit tevék. De az általam szabadon kezdeményezett lépés, sürget most, esdeni önnél, hogy fejezné be azt. Hallgasson meg, s legyen nagy lelkü irántam, bocsássom meg nekem.

— Már azon idő alatt, hogy Gerda szivem lekötve tartá, voltak pillanatok midőn sovárgó ábrándozással szemléltem önt, s igy sohajtozám: „Mily boldog leend az, ki önt egykor nejének foghatja mondani!" — Ne higyje Alva, hogy csupán a szükség kényszerhatalma, vagy a közvélemény iránti hódolat, hogy: önnel való egybekelésem által a reám sulyosodó gyalázat bilincseit lerázhassam, az mi gondolataimat most ily szavakba önti; — nem, legtitkosabb gondolataim, legtisztább meggyőződésem az.

Gerda jövendő boldogsága érdekében esdem: l e g y e n ö n a z e n y é m! Tudom ugyan, hogy Alva engem nem fog szeretni, mig csak szabad leszek. De a Gerda szive hozzám lesz tapadva, mig más választó fal nem álland köztünk, mint Erneszt gróf; az ön férje iránt azonban vonzalmat mutatni soh'sem lesz bátorsága; a majd fölébredő féltékenység pedig biztosan férje felé irányozandja hajlandóságát.

Tehát Gerda jövendő nyugalma s boldogsága érdekében: l e g y e n ö n n ő m m é! A mily boldoggá tenne ez engem, azt kifejezni sem tudom, — nem, de legyen meggyőződve, jólehet magam is elösmerem, gyakran voltam betege némely szenvedélyeknek, mégis bármiként fog is válasza hangzani, soha elfelejteni nem fogom, hogy életemet Alvának köszönhetem. Bármit is követeljen tőlem, vakon fogok engedelmeskedni; többet mondani nem merek, mert ha a leirtakhoz azt csatolnám, még mit szivem érez, talán, hitelt sem adnának szavaimnak. Életem, s legforróbb hálámmal tartozom Alvának,

Sirig lekötelezettje:
H e r m a n.

U. i. Ohajtom, hogy Alva válasza még délig kézbesittetnék nekem, hogy magam mihez tartása iránt, irányadó tájékozást nyerhessek.

Hogy e levél sorai rendelkeztek-e egy Alva-féle jellemre behatást gyakorolni képes erővel, nem taglalgatjuk; elég az hozzá, hogy Alva válasza igy hangzott:

— Herman! Óhajtám, hogy soraiból más értelmet olvashattam volna, — de időm, s a körülmények nem engedik, hogy gondolataimat e tárgyban hosszassabban kifejtem. — Ön kér: lennék n e j é v é. Kénytelen vagyok azt felelni, hogy: n e m l e h e t. A házasság nem áruczikk, melyet számitásaink, s előnyeink szerint adunk-veszünk. Szent és nagy horderejü aktus az — — — igen, a legfontosabb egész életünkben; — s lehetetlen életfogytig tartó frigyre lépni ily módon, mint ön teszi.

Én önt nem szeretem Herman! s soha nem is fogom. Mikép követelheti tehát, hogy én I s t e n e l ő t t hüséget, tisztelet és szerelmet esküdjem önnek. Esküm, esküszegés volna egyszersmind, s házasságunk olyanná fejlődnék — mint a Gerdáé — szerencsétlenné. — Végre: mikép követelheti csak távolról is, hogy én ön irányába viszont tisztelettel, s bizalommal viseltessem; jövőmet, barátnőm Gerda egykori nevelőjére bizzam, ki annak becsületét s boldogságát oly vétkes könnyelmüséggel feláldozta. Nem, soha nem lehetek, nem is akarok Herman neje lenni; — — égbekiáltó merész cselekmény volna ez. Minden, mit Gerda iránti tekintetből megtehetek az, hogy elutazásáig önnek, állitólagos arája leendek.

Férfias becsület-érzetétől pedig elvárom, hogy Gerdának egy pár okos s erélyes férfiuhoz illő, komolyan figyelmeztető sort fog irni, eszmélésre s helyzetének higgadt meggondolására intvén őt. Valamint óhajtom, hogy Gerda komolyan hinné el szinlett házassági frigyünket, mert csak ily módon remélhető, hogy vonzalma végre, a mindkettőjük által oly mélyen sértett férj iránt fölébredni fog.

A mellett tegyen ma egy kis kirándulást a városba, megkimélve igy mindnyájunkat egy kellemetlen összetalálkozástól az ebédnél.

Lelkem mélyében konol a megnyugtató tudat, hogy becsületérzetére tett hivatkozásom csalatkozni nem fog, valamint biztat a meggyőződés, hogy ön megfog tenni mindent, helyrehozandó igy ballépései ferde tetteit. Mindezek iránti bizalmamból remélem, hogy még egy jó kimenetelnek nézhetünk elébe.

A l v a.

Herman e levelet pontosan megkapta, s rögtön irt Gerdának:

Kényszeritve vagyok szeretett Gerda toll által istenhozzádot mondani; mert, magad is beláthatod, közöttünk minden viszonynak megszakadni kell. Tüzzel játszottunk, s közel valánk már a megégettetés veszélyéhez. T e b e c s ü l e t e d, én é l e t e m e t tevénk koczkára. Szakitanunk kell . . . . örökre.

Kedvesed nem irand többé neked; most egykori t a n i t ó d szól hozzád, hogy tanácsokat adjon. Ne tekintsd szemrehányásnak, a miket mondani fogok, de mint legjóakaróbb szózatát azon szivnek, mely forró fóhajtással kivánja boldogságodat. (Folyt. köz.)

rendesen megtartja. **Az orozva meglőtt** Pintér Gyula hadnagy, orvosi vélemény szerint minden veszélyen tul van. **Egy franczia** mérnök, ki 72 éves, s ki jelenleg a fővárosban tartózkodik a Dunába minden reggel megfürdik — egészségi szempontból. — **Szende Béla** honvédelmi miniszter, családjával együtt elutazott, hogy szülőinek 50 éves házassági jubileumán részt vegyen. **A Domani-féle** olajgyárban egy munkás vigyázatlauságból jobb lábával az oljaj sajtoló kő alá került, mely lábát tökéletesen összezuzta. **Keleti Károly** a kitünő statistikust a király a Lipótrend lovag keresztjével ruházta fel. **A magyar irók** és müvészek társasága elhatározta, hogy az irók és müvészek sirjait gondozása alá veszi s a jeltelenül állókra egyszerü emlékköveket állit. **Mészöly Géza** Münchenben lakó festész hazánkfia, a nemzeti muzeum számára nagy tiszavidéki tájképet festett. Éljen a derék festész, ki hazájáról a távolban sem feledkezik el! **Odry Lehel** „Piros Hanna“ czimü népszinmüvét a kolozsvári szinpadon vasárnap fogják előadni.

Török-Szerb háboru.

Szerbiából irják okt. 21-ről: A Timok körül ujra elcsöndesült a csatazaj. A szerbek megszállták Plansitzát, Metownitzát és Vraregruzit. Osman pasa állásai azonban Zajcsár körül oly erősek, hogy a szerb hadtest aligha fog gyors és határozott eredményeket kivivni a Timok-völgyben.

A belgrádi és sumajdiai hadosztály 4000 orosz önkénytes s öt üteg ágyu indittatott tegnap Deligrádból és Csuprijából Horvatovics segitségére. Horvatovics jelentéséből kitünik, hogy Abdul Kerim pasa hadserege zömét, több mint 65 ezer embert küldött a harczba okt. 19. és 20-án, áttörendő a legerősebb szerb vonalat.

19-én Hafiz pasa három fontos szerb positiót foglalt el.

Borzasztó, eddig nem tapasztalt elkeseredettséggel küzdött mindkét rész, de a szerbek eredménytelenül s tömérdeket vesztve. A kórházak már képtelenek több sebesültet befogadni; most nagy sietve uj kórházakat állitanak Belgrádban, Paracsinban és Csuprijában. Tiszt már eddig is sok esett el; a legujabb csatákban még iszonyubb pusztitást tett köztük a halál. És a döntő ütközet még csak most következik!

A belgrádi várban 97 török fogoly van internálva. A kormány állitólag szabadon akarja őket bocsátani, hogy viszonozza a porta előzékenységét, mely a szerb foglyokat hazájukba visszaküldte.

* * *

A török hadikészülődések nagy mértékben folynak. Ázsiába mindenütt erősitik és fölszerelik a várakat, de a katonaság nagy részét Európába küldik. Okt. 1. óta Erzerum, Kars, Trapesunt és Sinope vidékéről 42 zászlóalj redif és 18 tábor basi-bozuk ment Európába s a Kaukazusban csak két hadosztály van ezenkivül a kormány megteszi az intézkedéseket, hogy nov. 8—29-ke közt az egész 18—50 éves muzulmán férfi lakosságot fegyver alá hivja; 70,000 fog magából Arméniából kikerülni, ha ugyan a kormány vallásos háborut csinál a dologból. Különben a rendszabály alig lesz keresztül vihető. A kormány egyszersmind felhivta a lakosságot, hogy tekintve a kincstár kimerült állapotát, egy évre előre fizesse le adóját.

Mint Sophiából oct. 17-ről irják, oda 18 óriási ágyu érkezett, melylyel Alexináczot és Deligrádot bombázni fogják; 320 tüzér is érkezett oda s ezenkivül két üteg ostromágyut vártak, mely szintén Nis elé megy. Hir szerint a porta megparancsolta Abdul Kerim pasának, hogy Alexináczot és Deligrádot minden áron birtokába kerítse. Ez okból folyton szaporitják seregét s oct. 12-dike óta 12 zászlóalj ment hozzá. A dunai hadsereg létszáma is 22,000 főre emeltetett s legközelebb megkezdi az offensivát.

* * *

Szombaton már napkeletkor megkezdődött az ágyuharcz, mely késő este végződött. Rövid félbeszakadásokkal folyvást esett, ennek daczára a török hadsereg támadását folytatta. A szélső balszárny az északon fekvő kavniki positiót ostromlá, elfoglalta azt, s a szerbeket Djunis felé nyomta vissza. A szerbek Kavnikot elégették, a hol még tegnapelőtt a szerb főhadiszállás állomásozott volna. Ugy szintén a Morava völgyben is Hafiz basa jobbszárnyán déltől kezdve heves harcz vivatott. Itt megkisérték a szerbek, kik főhaderejüket Djunis mellett összpontositák, — az előnyomulást ez azonban győzelmesen visszanyomatott.

— **VIDÉKI HIREK. Gyöngyösön** két vadász 48 óra alatt 48 nyulat lőtt. **Fehér János** halmaji kerülőt a mezőn meggyilkolva találták. **A Tolna** megyében rendkivül elszaporodott farkasokra, — melyek már nappal is garázdálkodnak okt. 24—28-ig hajtóvadászatot rendeznek a városi képviselők. **Székelykereszturon** a községi elöljáróság, azzal nyitotta meg az uj megyei adóbehajtó korszakot, hogy két hátralékostól egy kocsit, a rajta levő k o p o r s ó v a l egyetemben lefoglalt. **Nagy-Szebenben** magyar olvasó és önképző-egylet jött létre, mely e hó 23-án megtartá alakuló közgyülnsét. **Tormoson** nagy tüzvész volt f. hó 16-án, mely a falu felét hamvasztotta el. **Marosvásárhelyen** a Baruch-féle lisztraktárból tetemes pénzösszeget loptak el. **A Surul** és Verestorony szoros közti hegységeken mintegy 2 négyszögmértföld területben az erdő leégett. **Bányai Lajos** Karczag város rendőr főkapitánya 62 éves korában f. hó 20-án éjjel öngyilkossággal vetett véget életének Béke hamvaira! **Aradon** egy rejtélyes gyilkosság követtetett el. Tóth Perszida gyümölcsárusnő, kedden sátorában meggyilkolva találtatott.

UJDONSÁGOK.

* **HIRDETÉSEKET, a legolcsóbb árban elfogad a „Debreczen“ szerkesztősége; valamint elvállalja minden nemü nyomtatványnak gyors, pontos és jutányos árbani elkészitését. (Nyomdahelyiség, főpiacz Vecsey Imre ur házában.)**

* **Nyilvános köszönet.** A debreczeni iparos ifj. egylet könyvtára javára Jóóry Mariska k. a. 4 db. értékes könyvet ajándékozott; szives adományáért fogadja hálás köszönetemet az egylet nevében. — Debreczen, 1876. október 25. J u h á s z J ó z s e f, alkönyvtárnok.

* **Gyászjelentés** Mélyen szomorodott szivvel tudatjuk: Özv. Koós Mihálynénak Félegyházi Juliánnának folyó hó 24-dikén délután fél 4 órakor 3 napi sulyos betegség után, életének 51-dik évében, agyszélhüdésben történt gyászos kimultát. A megboldogultnak földi részei folyó hó 26-án délelőtti 9 órakor, a városi óvoda udvarán tartandó helv. hitv. rövid szertartás után fognak a végnyugalomnak átadatni. Szatmárnémetiben, október 24. 1876. Fia: Dr. Koós Gábor debreczeni főreál-iskolai tanár, neje Szobi Anna, s gyermekök. Testvérei: Félegyházi Bénjámin debreczeni reform. főiskolai tanár. Félegyházi Rozina Erdei Antalné. Férjének tesvérei: Koós Gábor, nejével, Koós Juliánna özv. György Istvánné, Koós Erzsébet özv. Tarczali Grörgyné.

* **A jogász** önképzőkör alakitó gyülése szombaton d. u. 2 órakor tartatik meg.

* **Új zenemüvek.** Táborszky és Parsch nemzeti zenemükereskedésében Budapesten megjelent: A Toloncból. Zsidó, zsidó rongyos zsidó. Szabad madár vagy te rózsám. Azért jó a disznótor. Volt nekem egy szeretőm. Babot vittem a malomba. A faluban csak az járja. A szivem, a szivem oly szomoru. Csárdás zongorára szerkeszté Kőrössy Gyula 60 kr. Kok! Kok! (Cri—Cri) rezgő polka, zongorára szerzé Rosenzweig Vilmos 50 kr.

* **Szinházunkban** tegnap „Rigeletto“ czimü opera került szinre. Ez alkalommal a páholyba járó közönség nagyobb számmal volt képviselve, mint máskor; az előadás jól ment, kiemelendő szép énekeért Bély Róza és Scholaszter, kiket a közönség több izben megtapsolt. A zenekar és énekkar jól müködött.

* **Vidéki** sátoros czigányok garázdálkodtak ma délelőtt a piaczon. Azonban a rendőrség Pharaó unokáit azon helyre helyezte el, hol a nagy idai kesergő felett igen alaposan értekezhetnek.

* **A bécsi levélhordó gyilkosáná!** az elrabolt sok pénzből nem találtak többet 1300 frtnál, most ujabban rájöttek 10,000 frtra és 4000 porosz biroealmi márkára, melyet a gyilkos Klagenfurtban rejtett el; a többit hová tette, — 16,000 frtnál többre rug az elrabolt pénz — még eddig nem fedezhették föl. Kedvesénél., egy tizenhét éves szép leánynál nem találták

* **Legközelebbi** szinházi ujdonságokul adatnak: Kétszáz év mulva, vagy a női emacipatio. Jelenkori bohózat 3 szakaszban. Balázs Sándortól, és Vizözön vagy; a Nóé bárkája. Látványos tündéries szinmü, egészen ujonnan festett diszletekkel és gépezetekkel.

* **Lapunk** mai számának hirdetési rovatában olvasható Salzman Lajos hirnetésére fölhivjuk a t. közönség figyelmét, s ajánljuk a dusan berendezett divattermet a vásárló közönség pártfogásába.

* **Piaczi árak** 1876. okt. 24. — A l s ó és f e l s ő árak. 1 hl. buza 6.52—8.46, 1 hl. kétszeres 5.86—6.52, 1 hl. rozs 5.38—5.70, 1 hl. árpa 2.62—3.10, 1 hl. zab 2.78—3.10, 1 hl. tengeri 4.40—4.72, 1 hl. köles 2.94—3.26, 1 hl. kása 6.51, 1 zsák burgonya 1.20, 100 kiló szalonna 67, $68^1/_2$, 70 frt, 100 kiló háj 67, $68^1/_2$, 70 frt.

L e g u j a b b.

— **Az egyetemi ifjuság** által a török konzulnak rendezni szándékolt fáklyásmenet rendőri tilalom folytán elmarad.

DEBRECZENI SZINHÁZ.

II. Bérlet. 4. Szám.

Péntek, 1876. október 27-kén

adatik:

ANGOT,

a kofák leánya.

Operette 3 szakaszban. Irta Clairville, Siraudin és Koning. Zenéjét Lecocq Károly. Forditotta S. és N. Az összes jelenetek párisi minták után Püspöki Imre főruhatárnok felügyelete alatt készültek.

Kezdete 7 órakor, vége 9 óra után.

Felelős szerkesztő:

TISZAI DÁNIEL.

Hirdetés.

Nagy-Hatvan-utczán 1558d-ik szám alatt

eladó,

1-ször 100 köböl 1873-ik évi termés tengeri. 2-szor mintegy 100 cseber, — s z i n t é n 1875-d i k é v i t e r m é s

ujkerti bor.

Venni szándékozók értekezhetnek a tulajdonossal ugyanott.

416 1—3

HIRDETESEK.

Férfi ingek, lábravalók, nyakkendők és fuszzeklik.

Paplan és Matrácz gyári raktár.

Nöi ingek, háló réklik, szoknyák és k ö t é n y e k

MOLNÁR LUKÁTS.

MOLNÁR LUKÁTS.

FRANCZIA VÁLFÜDZŐK (Miederek.) Daralja 60 krtól 7 frtig.

DIVATCZIKKEK és rövidáruk GYÁRI RAKTÁRA.

MINDENNEMÜ

legujabb

téli áruk

GYÁRI

raktára.

Az

ŐSZI

és

téli idényre

üzletemet

egészen ujonnan berendezve

ajánlom a nagyérdemü közönség

becses figyelmébe.

MOLNÁR LUKÁTS.

Férfi és női fehérnemüek GYÁRI RAKTÁRA.

MENYASSZONYI KOSZORUK, FÁTYOLOK és VIRÁGOK.

CZEGLÉD-UTCZA, VÁROSHÁZ ÉPÜLETÉBEN takarékpénztár mellett.

Férfi és női szabók részére dus kellékek raktára.

Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek.

Divatárusnők részére v i r á g, szallag és más czikkek nagyban és kicsinyben kapható.

Sirkoszoruk

kiállitása.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy a legujabb ércz, gyöngy, virág és másnemü

sirkoszoruk

megérkeztek és a legnagyobb választékban a

VARRÓGÉPEK

főraktárában kaphatók.

Tisztelettel

HOLVAY GYULA.

7004/1876

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. törvszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhirré tétetik, hogy **Tarbai József** végrehajtónak **Sipos István** s kiskoru gyermekei végrehajtást szenvedő elleni 900 frt s járuléka iránti végrehajtási ügyében alperesektől lefoglalt, a debreczeni 3326 sz. telekjegyzőkönyvbe foglalt 2518 számu ház, s ezzel járó 4 hold ondódi föld, — összesen 1500 frtra becsült ingatlanok az 1876-dik évi deczember hó 9-ik napján délutáni 3 órakor, mint az első- és 1877 évi január hó 9-ik napján d. u. 3 órakor, mint második határidőben a törvényszék tárgyaló termében végrehajtó Török Péter által megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt eladatni fog, u. m.

1. Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár; melyen alul az első árveréskor az árverésre kitüzött birtok nem fog eladatni.

2. Árverezni kivánók tartoznak az ingatlan becsárának 10%, vagyis 150 frtot készpénzben, vagy ovadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

3. Vevő köteles a vételárt 3 egyenlő részletben, és pedig: az első részét az árverés jogerőre emelkedésétől számitandó egy hónap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számitandó két hónap alatt, a harmadik részt ugyanazon naptól számitandó három hónap alatt, minden egyes vételári részlet után számitandó 6% kamatokkal együtt ezen kir. tvszéknél, vagy a hova ezáltal utaltatni fog.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámittatni.

4-szer. Vevő köteles az épületeket a birtokbalépés napjával tüzkár ellen biztositani.

5-ször. Az árverés jogerőre emelkedése kor vevő a megvett ingatlan birtokába lép, enélfogva a megvett ingatlan haszna és terhei ez időtől őt illetik.

6-szor. A tulajdonjog bekeblezése csak a vételár és kamatainak teljes lefizetése után fog vevő javára hivatalból eszközöltetni.

Az átruházási költségek vevőt terhelik.

7-szer. A mennyiben vevő az árverési feltételek bármelyikének eleget nem tenne, a megvett ingatlan az érdekelt felek bármelyikének kérelmére, a prts. 459. §-a értelmében vevő veszélyére és költségére, bánatpénzének elvesztése mellet, ujabb árverés alá bocsátatni és csupán egy határidőnek kitüzése mellett az előbbi becsáron alul is eladatni fog.

Felhivatnak azok, kik az árverésre kitüzött javak iránt tulajdoni- vagy más igényt, avagy elsőbbségi jogokat érvényesithetni vélnek hogy e részbeni kereseteiket e hirdetménye a hivatalos lapban lett harmadik közzététele napjától számitandó 15 nap alatt, habár külön értesitést nem vettek is, ezen kir. törvényszékhez nyujtság be: különben azok a végrehajtás lolyamát nem gátolván, egyedül a vételár feleslegére fognak utasittatni.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság. 1876. évi szeptember hó 7-ik napján.

Becske Lajos, h. elnök. **Dienes Barna,** aljegyző.

404 2—3

Az áruk jó minőségeért kezesség vállaltatik.

S A L Z M A N N L A J O S

SALZMANN LAJOS

férfi divat-terme

A KISTEMPLOM KÖRÜLI BAZÁR-ÉPÜLETBEN

Ajánlja legujabban berendezett **férfi divat-áruit** ugy a helybeli, mint a vidéki t. közönségnek.

Miután elvül azt tüztem magam elé, hogy vevőim igényeit a nagy választék, mind pedig az áruk jó minősége által a leggondosabban és pontosan kielégitsem, a legszigorubb **határozott árakat** állapitottam meg, ez által remélvén magamnak a t. közönség bizalmát és megelégedését kiérdemelni.

Ez alkalommal bátorkodom a n. é. közönség becses figyelmét az alább következő **á r j e g y z é k r e** felhivni:

I. Kész férfi ruhák:

Téli nadrág és mellények — —	$8^1/_2$	frttól—12	frtig
Franczia téli nadrágok — —	9	frt	
Fekete nadrág és mellény — —	$10^1/_2$	„	
Téli egész öltönyök — — —	16	frttól—28	frtig
Téli kurta kabátok — — —	8	„ —12	„
Téli hosszu kabátok — —	15	„ —35	„
Téli köpenyegek — — —	15	„ —26	„

II. Férfi ingek és fehérnemüek:

a) Fehér sima fodros és himzett elejü schiffon ingek 2 frttól 4 frtig.
b) Szines creton és oxford ingek 1.60 krtól 3 frtig. Az ingek ugy felálló és lehajló gallérral kaphatók, továbbá az ingek jó szabása s azoknak jó elkészitéseért kezességet vállalok.
c) Négyszeres gallérok nagy választékban 2.50 krtól 2.85 krig.
Négyszeres kézelők 4.55 krtól 5.20 krig.

III. Férfi selyem nemez és posztó kalapok:

Magyar kalapok — — —	2.50	krtól	4 frtig
Franczia divatos kalapok — —	4.50	„	6 „
Franczia cilinderek — — —	6.50	„	7.50-ig

VÉGÜL:

Harisnyák, esernyők, sétapálczák, utazó készletek, plaidek, szivar- és pénz-tárczák, kések, illatszerek gazdag választékban.

Ajánlom magamat a t. közönség szives pártfogásába.

Teljes tisztelettel

Salzmann Lajos.

Üzlethelyiség Bazár-épület.

Vidékről megrendelések a legpontosabban és gyorsan eszközöltetnek.

Felhivás a termelőkhöz!

Tisztelt megbizóinknak a gabona üzletmenetelről rendes heti tudósitásokat küldünk.

Felkérjük mindazon termelő urakat, kiknek becses czime előttünk ismeretlen, c z i m e i k e t velünk közölni, — hogy heti üzletmenet-értesitéssel nékiek is dij nélkül szolgálhassunk.

SZÁVOSZT TESTVÉREK

termény-bizomány-üzlet

Budapest, Dorottya-utcza 12. sz.

November 2-án

leend számhuzása a kihuzott sorozatu 1860-ki államsorsjegynek, melynek 300,000, 50,000, 25,000 frtos főnyereményeket okvetlenül nyernie kell; s ezen sorsjegyet, mig a készlet tart, elárusitjuk:

egy 1860-ki 500 ftos, kihuzott sorozatu államsorsjegy . . .	1600	frt.
ebből egy ötödrész	350	„
az utóbbiból egy fél	200	„
az ötödrészből egy negyedrész .	100	„
az ötödrészből ogy huszadrész .	20	„

Főnyeremény: 150,000 frt o. é. **Magyar igérvényen** huzás nov. 15-én 2 ft 75 kr bélyeggel.

Nyitrai & Comp.
Wien, Wiplingerstrasse, nr. 45. nächst dem haupt-telegrafamte.

413 3—5

Kiadó tulajdonos: a debreczeni függetlenségi párt.

Debreczen, 1876. Nyomatott Tiszai Dániel könyvnyomdájában.